

TRAFIKSKADENÄMNDEN
VERKSAMHETEN 2015

INNEHÅLL

Om Trafikskadenämnden	1
Ordföranden och kanslichefen har ordet	2
Nämndens verksamhet 2015	4
Årsstatistik	5

Om Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden finns till för att säkerställa att den som skadats i en trafikolycka ska få en rättvis och skälig ersättning utifrån gällande lagstiftning och praxis.

Prövning i nämnden

Nämnden gör sin bedömning utifrån skadeståndsrättsliga regler i enlighet med trafikskadlagen och skadeståndslagen samt domar från de allmänna domstolarna och förvaltningsdomstolarna.

Den som har råkat ut för en personskada i trafiken har rätt till ekonomisk ersättning från sitt försäkringsbolag. Om man är missnöjd med bolagets beslut har man alltid rätt att kostnadsfritt få sitt ärende prövat i nämnden.

Det är obligatoriskt för bolagen och Trafikförsäkringsföreningen att begära en prövning i nämnden i följande ärenden:

- om invaliditetsgraden är minst tio procent,
- om inkomstförlusten är minst ett halvt basbelopp per år (skadeårets basbelopp),
- om det är fråga om förlust av underhåll efter en avliden person eller
- om det är fråga om omprövning.

Rådgivande yttranden

När nämnden sammanträder och fattar beslut deltar normalt en ordförande och en vice ordförande som är jurister med domarerfarenhet, två lekmanrepresentanter som kommer från olika intresseorganisationer samt två bolagsledamöter (som inte får delta när beslut fattas i det egna bolagets ärenden).

Nämndens ordförande utses av regeringen och övriga ledamöter av Finansinspektionen.

Nämnden lämnar yttranden som är rådgivande. Dessutom är nämnden remissorgan i frågor inom personskaderätten och står, vid sidan av det allmänna rättssystemet, för en betydande del av praxisbildningen inom personskaderätten.

Nämndens råd

Enligt nämndens reglemente ska ett inom nämnden utsett råd behandla ersättningsfrågor av principiell betydelse. Dessa frågor innefattar riktlinjer för behandling av enskilda ärenden samt frågor som rör nämndens verksamhet i övrigt.

Rådet består av nämndens ordförande och fyra vice ordförande samt fem ledamöter från

var och en av de båda övriga ledamotsgrupperna. Rådsprotokollen kan beställas från nämndens kansli.

Tabeller

Nämndens råd fastställer varje år tabeller som används för att bestämma ersättningen för medicinsk invaliditet, så kallad menersättning. Beloppets storlek beror på vilken invaliditetsgrad skadan har medfört och vilken ålder den skadade hade vid invaliditetstidpunkten.

Rådet fastställer också tabeller om ersättning för sveda och värk, utseendemässiga följder och amputationer. Tabellerna ges ut varje år i form av cirkulär som kan laddas ner från nämndens webbplats.

Referat

Nämndens bedömning i ärenden som har ett mer principiellt intresse redovisas i referat. Dessa kan laddas ner från nämndens webbplats.

Ordföranden och kanslichefen har ordet

En beskrivning av det år som gått och året som kommer

Ett arbete som prioriterades under 2015 var att se över nämndens reglemente och arbetsordning. Syftet med översynen var att effektivisera och modernisera nämndens och kansliets arbete samt möjliggöra en ansökan om att bli en nämnd för alternativ tvistlösning. Mycket energi lades också på det fortsatta arbetet med att digitalisera nämndens verksamhet.

Ärendebalanser

De senaste årens trend med allt färre inkommande ärenden till nämnden fortsatte under 2015. Nämnden beslutade därför att minska antalet sammanträden. Detta har resulterat i att antalet avgjorda ärenden minskat betydligt under året och att ärendebalansen därför ökat något.

Prognosen visar att antalet inkommande ärenden för 2016 kommer att ligga på ungefär samma nivå som i år. Målet är att ärendebalanser och hanteringstider ska hållas på ungefär den nivå där de ligger i dag.

Utvecklingsarbete

Under hösten har förberedel-

ser gjorts för att nämnden ska uppfylla de krav och föreskrifter som framgår av proposition (2014/15:128) Alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Detta för att göra det möjligt för nämnden att ansöka om att bli en godkänd nämnd för alternativ tvistlösning vid behörig myndighet.

I juni tillsatte nämnden en arbetsgrupp som fick i uppdrag att göra en allmän översyn av frågan om nämndens ansökan samt lämna förslag på ett reviderat reglemente och arbetsordning utifrån de krav och föreskrifter som anges i propositionen. Revideringen av reglementet syftade även till att skapa ett effektivare och mer modernt arbetssätt inom nämnden och dess kansli. Arbetet med att revidera arbetsordningen har påbörjats och kommer att fortsätta under början av 2016.

Arbetsgruppens översyn har resulterat i ett antal föreslagna förändringar. Den största förändringen är att den skadade i tvistiga frågor ges möjlighet att själv vända sig direkt till nämnden och begära prövning istället för att som i dag gå via försäkringsföretaget. I syfte att undvika att nämnden belastas

med onödiga eller olämpliga ansökningar från skadade, föreslår arbetsgruppen att det införs vissa grunder för att kunna avvisa sådana. Arbetsgruppen föreslår även att den nuvarande beloppsgränsen vid inkomstförlust i de obligatoriska ärendena höjs från ett halvt till ett helt prisbasbelopp. Vidare föreslås det att frågan om efterlevande barns rätt till underhållsersättning inte ska omfattas av obligatoriet.

Arbetet för att kunna ansöka om att bli en nämnd för alternativ tvistlösning har, utöver ett förslag till nytt reglemente, lett till att kansliet har byggt en portal på webbplatsen. Via portalen kommer den skadade ha möjlighet att ansöka direkt till nämnden.

Kansliet har även tagit fram förslag till ett ansökningsformulär och ett flertal formulär för försäkringsföretagens inställningar. Arbetet med att utveckla formulären och nämndens formulär för obligatoriska ärenden kommer att fortsätta under 2016.

Under året började en intern arbetsgrupp att gå igenom och revidera nämndens yttranden. Detta arbete kommer att fortsätta under 2016. Det huvud-

sakliga syftet är att förenkla och modernisera språkbruket och bidra till en bättre förståelse för nämndens beslut. Det arbetet blir ännu viktigare med de skärpta krav på snabb handläggning som gäller för tvistlösningsärenden.

Digitalisering

Arbetet med att digitalisera nämndens verksamhet pågick under året och fortsätter 2016. Under våren höll nämnden 6 helt eller delvis digitala sammanträden. Ett 15-tal digitala ärenden har skickats in från bolagen. För övriga ärenden tog personal från kansliet fram digitala nämndpromemorior.

Arbetet med webbportalen har prioriterats och krävt en stor arbetsinsats av kansliet. Med anledning av detta har det under hösten inte hållits några digitala sammanträden. Arbetet med portalen har även inneburit att projektet med digitala nämndpromemorior och akter, genom till exempel krypterade mejl eller USB-stickor, fått vila. Målet är att bolagen ska kunna skicka in material i både obligatoriska ärenden och i tvistlösningsärenden via portalen under 2016.

På nämndens extranät finns möjlighet för nämndens ledamöter och bolagens skadereglerare att logga in och hämta nämndformulär, manualer och annan information. Planen var att ledamöterna under 2015 skulle kunna ta del av oidentifierade yttranden av de ärenden som prövats i nämnden. Arbetet har dock förskjutits på grund av problem med ärendehanteringssystemet. Denna möjlighet beräknas bli lanserad i mars 2016.

Under året har arbetet med att ta fram ett digitalt register över ärr på webbplatsen fortsatt. Registret innehåller ett flertal exempelbilder av olika svårighetsgrader av ärr på kroppen. De realistiska ärren är gjorda av en maskör på en modellskropp. Ett sammanträde för bedömning av dessa ärr hölls i mitten av september. Tjänsten lanserades i december 2015.

Informationsarbete

Vid flera tillfällen under året har information lämnats om nämndens och kansliets verksamhet samt utvecklingen av nämndens praxis. Nämndens ordförande Annika Brickman höll föredrag och deltog i en paneldebatt på Personskadeseminariet. Kanslichef Peter Rigling medverkade på ett antal seminarier hos förbund och intresseorganisationer.

Referat

Under året lämnade nämnden fem referat som behandlade frågor om inkomstunderlag i barnskada, utbyte av livränta mot engångsbelopp, ersättning för förlust av skolår, omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen och ersättning för psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) till följd av nära anhörigs död. Dessa referat finns att läsa på nämndens webbplats.

I slutet av 2015 lanserades ett förnyat register över referaten på nämndens webbplats, med förbättrad och förenklad sökbarhet.

Under året införde kansliet en ny rutin för att förenkla upprättandet av referat och ambitionen är att lämna betydligt fler referat under 2016 än tidigare år.

Rådsmöten och kansli-personal

Tre rådsmöten hölls under året och rådet fattade beslut i bland annat följande ämnen:

- Ändring av arbetsordning
- Justering av cirkulär 4-2013 samt nämndpromemoria med innehållsförteckning
- Användandet av de olika tabellverken
- Anpassning av nämndens hjälptabeller m.m. till förändringar av penningvärdet
- S.k. hjälptabeller för 2016

Rådet gavs även möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till nytt reglemente.

Två rådsmöten planeras under 2016, ett i juni och ett i november. Nämnden har för närvarande arbetsgrupper inom följande områden:

- Barnskador
- Yttrandeskrivning
- Förlust av allmän pension och tjänstepension

Under 2016 kommer en arbetsgrupp att se över vissa frågor inom ersättning för ärr och amputationer.

Nämndens kansli bestod under 2015 av 17 personer, varav 14 jurister och tre administratörer.

Annika Brickman
Ordförande

Peter Rigling
Kanslichef

Nämndens verksamhet 2015

Nämnden tar varje år fram olika statistiska uppgifter som redovisas i sin helhet på sidorna 5-11. För att göra det enklare att ta till sig statistiken förklaras en del av dessa uppgifter här.

Ärenden och hanteringstider

Under 2015 kom det in 2 816 ärenden till nämnden, vilket är en minskning med drygt 6 procent sedan föregående år. Vid 157 sammanträden prövade nämnden 2 670 ärenden, vilket är en minskning med drygt 20 procent sedan föregående år.

Cirka 71 procent av de prövade ärendena slutprövades. Andelen § 4-ärenden och sambandsärenden uppgick till cirka 31 respektive 24 procent.

Under året fick drygt 2 400 personer sitt ärende prövat i nämnden.

Den genomsnittliga hanteringstiden för ärenden som prövades av nämnden var 3,3 månader under 2015, vilket var en minskning i jämförelse med föregående år. Balansen ökade från 599 till 782 ärenden. Med balansen menas antalet öppna ärenden vid årets slut (exklusive så kallade läkarärenden).

Beslutens överensstämmelse med bolagens förslag

I drygt 22 procent av de prövade ärendena avvek nämnden från bolagens ersättningsförslag. I dessa fall föreslog nämnden en höjning av ersättningen i 16 procent och en sänkning i 6 procent av fallen. Överensstämmelsen mellan bolagets ersättningsförslag och nämndens beslut uppgick således till 77,8 procent.

Ingen statistik redovisas för 2015 vad gäller överensstämmelse i fråga om §-4 ärenden samt ärenden med inkomstförlust. Det beror på problem med ärendehanteringssystemets statistikredovisning i dessa delar.

Läkarärenden

Under året begärde nämnden att nämndens läkare skulle yttra sig i 95 ärenden och läkarna lämnade 109 utlåtanden. Vidare prövade nämnden 101 ärenden med ett eller flera läkarutlåtanden. Vid årsskiftet 2015/2016 fanns det 42 läkarärenden under pågående handläggning hos nämnden, vilket var en minskning i jämförelse med föregående år.

Hanteringstiden för läkarärendena var under året i genomsnitt 12,8 månader.

Nämndens läkare avvek från bolagens förslag i drygt 53 procent av de lämnade utlåtandena. Av dessa föreslog läkarna en höjning av ersättningen i drygt 38 procent och en sänkning i cirka 15 procent av fallen.

Bolagens hanteringstider

Nämnden sammanställer varje år statistik som visar den tid som förflyter innan bolaget ger in ett ärende till nämnden. Den tiden utgör bolagens hanteringstid. I denna statistik ingår inte § 4-ärenden eller sambandsärenden.

Av de ärenden som bolagen gav in till nämnden under 2014 hanterades drygt 34 procent av bolagen inom en treårsperiod. Detta medförde att den totala hanteringstiden i cirka 66 procent av ärendena var längre än tre år. I drygt 14 procent av ärendena var hanteringstiden längre än tio år.

Ombud

I cirka 61 procent av de ärenden som prövades under 2015 anlätades ett ombud, vilket är en minskning sedan föregående år.

Årsstatistik

1. Inkomna ärenden

	2015	2014	2013	2012
Under året inkomna ärenden	2816	3012	3363	3832
varav återkallade	18	18	20	20
varav återkallade läkarärenden	3	0	3	6

2. Prövade ärenden

	2015	2014	2013	2012
Prövade ärenden	2669	3469	3439	3943
varav bordlagda	96	95	154	129
varav beslut fattats om tillsvidare prövning	80	45	26	49
varav slutprövade	1887	2452	2296	2643
varav sambandsärenden	642	781	736	827
varav underhållsärenden	147	170	203	193
varav §4-ärenden	837	969	894	1022
varav ärenden med inhämtat läkarutlåtande	101	144	113	129
Antal personer som fått sitt ärende prövat	2478	3226	3143	3559

3. Antal sammanträden

	2015	2014	2013	2012
Antal sammanträden	157	198	186	214
varav med ensam ordförande	2	7	7	12

4. Öppna ärenden vid redovisningsårets slut

	2015	2014	2013	2012
Ärendebalans (ej läkarärenden)	782	592	914	890
Ärenden som lämnats till nämndens läkare	41	64	128	89

Analys av beslut under redovisningsåret

A. Överensstämmelse mellan bolagens ersättningsförslag och nämndens beslut

	2015		2014
	Antal	%	%
Ärenden			
Förslaget = beslutet	1539	77.8	72.1
Nämnden höjde < 10 %	129	6.5	9.5
Nämnden höjde 10-25 %	69	3.5	4.6
Nämnden höjde > 25 %	116	5.9	7.9
Nämnden höjde totalt	314	15.9	22.0
Nämnden sänkte	124	6.3	6.0

Ärenden med inkomstförlust

Förslaget = beslutet	1199	82.2	78.0
Nämnden höjde < 10 %	72	4.9	6.3
Nämnden höjde 10-25 %	29	2.0	3.4
Nämnden höjde > 25 %	83	5.7	7.7
Nämnden höjde totalt	184	12.6	17.4
Nämnden sänkte	75	5.1	4.7

B. Ärendenas uppdelning på invaliditetsgrader m.m.

	2015		2014
	Antal	%	%
Samtliga ärenden			
1-9 %	678	38.9	35.8
10-14 %	530	30.4	32.5
15-19 %	229	13.1	14.3
20-49 %	306	17.6	17.4
>50 %	122	7.0	7.6

C. Ombud

	2015	%	2014
Prövade ärenden	2669		
varav ombud anlätades i	1608	60.2	60.2

D. Läkarärenden

	2015	2014
Antal ärenden som av nämnden lämnades till läkare	95	95
Antal lämnade läkarutlåtanden	109	141
varav ingen ändring i förhållande till bolagets förslag	51 (46.8 %)	80 (56.7 %)
varav ändring i för den skadade positiv riktning	41 (37.6 %)	33 (23.4 %)
varav ändring i för den skadade negativ riktning	17 (15.6 %)	28 (19.9 %)
Antal ärenden som av bolagen skickades till läkare via nämndens kansli	0	1

E. Nämndens hanteringstider 2015 (exkl. ärenden lämnade till nämndens läkare)

Intervall, månader	Antal	%	Ackumulerat antal	%
<2	149	5.7	149	5.7
2-<4	1848	71.2	1997	76.9
4-<6	539	20.8	2536	97.7
6-<8	56	2.2	2592	99.8
8-<10	1	0.1	2593	99.9
>10	3	0.1	2596	100

Motsvarande siffror för år 2014

Intervall, månader	Antal	%	Ackumulerat antal	%
<2	254	7.8	254	7.8
2-<4	1858	56.9	2112	64.7
4-<6	1056	32.4	3168	97.1
6-<8	86	2.6	3254	99.7
8-<10	7	0.2	3261	99.9
>10	3	0.1	3264	100

Kvartals- och årsvis hanteringstid	Genomsnittstid dagar	(månader)	Antal ärenden
Januari – mars	92.2	(3.1)	666
April – juni	88.2	(2.9)	707
Juli – september	110.4	(3.7)	427
Oktober – december	109.6	(3.7)	769
Januari – december	99.5	(3.3)	2596
Läkarärenden januari – december	376	(12.5)	98

Motsvarande siffror för år 2014

Kvartals- och årsvis hanteringstid	Genomsnittstid dagar	(månader)	Antal ärenden
Januari – mars	117.2	(3.9)	930
April – juni	101	(3.4)	840
Juli – september	111.7	(3.7)	502
Oktober – december	99.9	(3.3)	992
Januari – december	106.9	(3.6)	3264
Läkarärenden januari – december	384.3	(12.8)	138

F. Bolagens hanteringstider 2015

Med hanteringstider avses den tid som förflyter mellan antingen invaliditetsdagen eller tidpunkten för skaderegleringsperiodens början och den dag då ärendet kommer in till nämnden. I statistiken ingår inte s k § 4-ärenden, sambandsärenden och ärenden som prövats tillsvidare.

Intervall, år	Antal	%	Ackumulerat antal	%
<1	90	5.4	92	5.4
1-2	219	13.1	309	18.5
2-3	261	15.6	570	34.1
3-4	228	13.7	798	47.8
4-5	196	11.7	994	59.5
5-6	146	8.7	1140	68.3
6-7	104	6.2	1244	74.5
7-8	75	4.5	1319	79.0
8-9	64	3.8	1383	82.8
9-10	51	3.1	1434	85.9
>10	236	14.1	1670	100

Motsvarande siffror för år 2014

Intervall, år	Antal	%	Ackumulerat antal	%
<1	92	5.4	92	5.4
1-2	196	11.6	288	17.0
2-3	252	14.9	540	31.9
3-4	266	15.7	806	47.6
4-5	182	10.8	988	58.4
5-6	114	6.7	1102	65.1
6-7	123	7.3	1225	72.4
7-8	81	4.8	1306	77.1
8-9	62	3.7	1368	80.8
9-10	54	3.2	1422	84.0
>10	271	16.0	1693	100

Sammanställning av statistik över hanteringstider 2015 för respektive försäkringsbolag

Intervall	år <2		2-3		3-6		6-10		>10		Totalt antal
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
Bolag											
Aktsam	4	9.5	6	14.3	13	31	14	33.3	5	11.9	42
Dina Försäkringar	4	23.5	7	41.2	5	29.4	1	5.9	0	0	17
Folksam	50	16.8	36	12.1	122	41.1	58	19.5	31	10.4	297
Gjensidige Sveriges Försäkringsaktiebolag	2	13.3	2	13.3	8	53.3	2	13.3	1	6.7	15
If Skadeförsäkring	58	21.2	45	16.5	108	39.6	39	14.3	23	8.4	273
Länsförsäkringar	86	17.9	75	15.6	122	25.4	80	16.6	118	24.5	481
Moderna Försäkringar	12	20.7	9	15.5	26	44.8	9	15.5	2	3.4	58
SalusAnsvar	4	19	6	28.6	6	28.6	4	19	1	4.8	21
Trafikförsäkringsföreningen	12	19	7	11.1	26	41.3	11	17.5	7	11.1	63
Trygg-Hansa	39	14.5	41	15.2	91	33.8	56	20.8	42	15.6	269
Volvia	23	23	22	22	33	33	16	16	6	6	100
Övriga	15	4.9	5	1.9	10	1.6	5	17.9	0	0	35
Summa	309	18.5	261	15.6	570	34.1	295	17.6	236	14.1	1669

Trafikskadenämnden

Box 24048
104 50 Stockholm
www.trafikskadenamnden.se